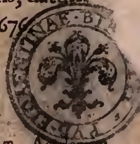
PROTESTATIO
ET
EXCEPTIO
ILLUSTRISSIMI, AC
REVERENDISSIMI DOMINI
ADOLPHI GODEFRIDI
VOLUSII MYSIENSIS EPISCOPI;

SIMULQUE
SACRÆ FACULTATIS
Theologicæ Moguntinæ; earúmque
æquitas demonstrata adversùs

DECRETUM
Illustrissimi ac Reverendissimi Domini
Archiepiscopi Mechliniensis, datum
15. Februarii Anno 1676.

MOGUNTIÆ,
Typis LUDOVICI BOURGEAT, Academiæ
Typographi.
M. DC. LXXVI.

TENOR DECRETI.

LPHONSUS DE BERGHES, *Dei & Apostolicæ Sedis Gratiâ Archiëpiscopus Mechliniensis, Primas Belgii, ad exercitus Regios Delegatus Apostolicus, & Suæ Majestati à Consilio Status,* &c. Omnibus Presbyteris, Clericis, Notariis, & Tabellionibus publicis, necnon Curię nostræ Apparitoribus, seu Officiariis juratis, Salutē in Domino. Cum pro parte RR. DD. Laurentii Neesen Canonici Theologalis in nostra Metropolitana, Gummari Huyghens S. T. Doctoris & Professoris Lovaniensis, Macarii Havermans Canonici Regularis Ordinis Præmonstra-

tensis Sacræ Theologiæ Lectoris, & Ægidii Gabriëlis ex Tertio Ordine S. Francisci ejusdem Sacræ Theologiæ Lectoris in Conventu Bruxellensi, per supplicem Libellum Nobis expositum fuerit, quod à paucis septimanis per hanc Diœcesim nostram distribuatur & distrahatur parvulus aliquis Libellus Moguntiæ, uti prætenditur, impressus per Ludovicum Bourgeat Academiæ Moguntinæ Typographum, habens pro titulo, *Status, Origo, & Scopus Reformationis, hoc tempore attentatæ in Belgio circa administrationem & usum Sacramenti Pœnitentiæ, juncta piorum supplicatione ad CLEMENTEM X. Pontificem Maximum per Franciscum Simonis S.T.L.* & per eumdem Libellum graviter famæ & honori exponentium detrahatur

pu-

publicè, cum ſcandalo publico: utpotè quia dictus Libellus, uti exponentes aſſerunt, iis affingat varia dogmata ſcandaloſa & hæreſim redolentia, quæ nullatenus tenuerũt, aut verbis ſcriptiſvè docuerunt, tenent aut docent: Et eapropter ab hujuſmodi calumnia dictá famam ſuam, (qua cumprimis opus habent, pro officiis & functionibus, in quibus à ſuis Superioribus ſunt conſtituti, proficuè exercendis) & Religionem, Fidem, ac doctrinam ſuam vindicare cupientes, Nobis ſupplicarint, ut, vocatis vocandis, ſe coram Tribunali noſtro; quoad ſibi per hujuſmodi Libellũ impactos errores expurgare, & Doctrinæ ſuæ puritatem demonſtrare valeant: & ne ſæpe dictus Libellus in prædictam eorum Fidem ac famam ulterius graſſetur, petierint, quatenus ipſum, ejuſ-

ejusque evulgationem ulteriorem prohibere vellemus & dignaremur:

Idcircò Vos, & Vestrûm singulos requirimus, & committimus, ut coram Nobis, vel nostro Officiali Metropolitico ad hoc nostrũ Palatium Bruxellẽse in diem aliquam juridicam per vos designandam, & horam decimam matutinam, ante si dies illa non foret juridica, ad aliam proximè sequentem, citetis, vel aliquis Vestrûm citet præmentionatum Franciscum Simonis S. T. L. & Ludovicum Bourgeat assertum Typographum, & quoslibet alios suâ interesse putantes, ut prædictis Supplicantibus se expurgare volentibus, & ad id præsentiam suam assignato die exhibituris opponant, si quid opponendum habeant, aliàque ac aliàs agant prout consilii. Quod si autem assignato die non

com-

comparuerint, committimus & requirimus ut ſuprà, ut eoſdem antememoratos pro ſecundâ & tertiâ vice citetis, ut aliquis veſtrûm citet infrà duos alios terminos, quorum quilibet ſit trium Septimanarum ad effectus ut ſuprà : cum intimatione, ſive comparuerint, ſive non, quod equidem ad ulteriora procedetur, juſtitiâ mediante, non comparentium contumaciâ non obſtante. Et quid de præmiſſis feceritis, vel veſtrûm aliquis fecerit, Nobis fideliter reſcribatis. Et ſine ejus præjudicio prædicti Libelli publicationem, ulteriorem diſtractionem & evulgationem inhibemus per proviſionem, donec partibus auditis, aliud ordinaverimus ; Et quia dictus Franciſcus Simonis & Ludovicus Bourgeat, habitát extrà limites noſtræ Diœceſis, idcircò

harum

harum executionem fieri volumus ad valvas Ecclesiæ Collegiatæ Divæ Gudulæ hujus Oppidi, & ad alias aliarum Ecclesiarum valvas. Datum in Palatio nostro Archiëpiscopali Bruxellę die decimâ quintâ Februarii Anno Domini 1676.

De Mandato Illustrissimi & Reverendissimi Domini Archiëpiscopi præfati.

Locus (†) Sigilli.

J. DE MAYERE Secret.

PROTES-

PROTESTATIO ET EXCEPTIO.

HOc Decretum postquam perlatum est Moguntiam, obstupuerunt Illustriss. ac Reverendiss. D. Episcopus Mysiensis, & Sacra Facultas Theologica Moguntina, qui libellum *Status, Origo, &c.* amplissimè approbaverunt: cumque animadverterent, Decreto illo citari, non solùm *Franciscum Simonis* auctorem libelli & *Ludovicum Bourgeat* Typographum, sed & *quoslibet alios} suâ interesse putantes*, & ipsi reputarent, suâ maximè interesse, non dubitarunt illicò legitimam facere Protestationem, & Exceptionem adversus De-

cretum Illust. ac Reverend. D. Archiëpiscopi Mechliniensis, declarantes se in Supplicatione ad Pontificem Maximum persistere ob causas sequentes. Primò, ob defectum jurisdictionis Illustriss. ac Reverend. D. Archiëpiscopi Mechlin: ejusque Officialis, in hâc circumstantiâ personarum utriusque partis. Secundò, ob præviam delationem causæ ad S. Sedem Apostolicam. Tertiò, ob specialem causæ gravitatem necessariò deferendæ, & jam delatæ ad Sanctam Sedem; Denique ob alias plures causas in peculiari desuper scripto deducendas & probandas.

Porrò legitimum instrumentum hujus Protestationis, & Exceptionis expediverunt Moguntiâ Bruxellas ad Illustrissimum ac Reverendissimum D. Archiëpisco-

co-

çopum die 11. Martii 1676. atque hujus expeditionis atteſtationem acceperunt ſcriptam manu Prænobilis Domini Magiſtri Curſoſorum Moguntini.

PROTES-

PROTESTATIONIS, ET EXCEPTIONIS ÆQUITAS DEMONSTRATA.

§. I.

Præmittuntur fundamenta quædam certa ad demonſtrandam æquitatem Proteſtationis, & Exceptionis.

PRIMUM. Conſtat *Franciſcum Simonis* S. T. L. Auctorem libelli, cui titulus, *Status, Origo, &c.* & *Ludovicum Bourgeat*, Academiæ Moguntinæ Typographum citari juſſos, habitare extra Diœceſim Mechlinienſem. Hoc

certum eſt ex ipſo Decreto Illuſt. ac Reverendiſſ. D. Archiëpiſcopi, in quo ſic legitur: *Et quia dictus Franciſcus Simonis, & Ludovicus Bourgeat habitant extra limites noſtræ Diœceſis.*

SECUNDUM. Conſtat, alios non paucos, qui citari jubentur dicto Decreto, habitare extra Diœceſim Mechlinienſem. Jubentur enim citari *quilibet alii ſuâ intereſſe putantes.*

Atqui non eſt dubium, quin putent ſuâ intereſſe, primò Illuſtriſſ. ac Reverendiſſ. *D. A. G. Voluſius Epiſcopus Myſienſis*, qui libellum amplè approbavit. Secundò Sacra Facultas Theologica Moguntina univerſa, quæ & ipſa libellum ampliſſimè approbavit. Tertiò imprimis Sacræ Facultatis Theologicæ Moguntinæ Decanus Conradus Breunig, qui nomine Sacræ Facultatis approbationi ſubſcripſit. Quartò ipſe Eminentiſſimus *D. Archiëpiſcopus*, ac Elector Moguntinus, cui certè parùm honorifica eſſet ſententia Illuſt. ac Reverend. *D. Archiëpiſcopi* Mechlinienſis contra libellum approbatum à ſupremo Cenſore Archiëpiſcopali Eminentiſſimi Domini, ſimulque ab Eximiâ Facultate Theologicâ celeberrimæ ſuæ Academiæ. Denique S. T. Doctores Colonienſes *Iacobus Emans, Ioannes Nederwitz*, & *Ioannes Loventhal*, qui & ipſi libellum approbarunt. Hos

omnes

omnes constat habitare extra Diœcesim Mechliniensem.

TERTIUM. Constat R. D. *Gummarum Huyghens* non esse subditum jurisdictioni Illust. ac Reverend. D. *Archiëpiscopi*: est enim membrum Academiæ Lovaniensis, quæ est omninò exempta, ut constat ex Bullâ *Martini V.* in quâ ex Fastis ipsis Academiæ Lovaniensis sic lego: *Omnium & singulorum, causarum, & negotiorum cognitio, atque decisio Doctorum, Magistrorum, Scholarium, Membrorum, atque Servitorum eorundem, sive clerici, sive laici fuerint, & etiam de quibuscumque criminibus & excessibus correctio, & punitio, ac omnimoda super illis jurisdictio ad Rectorem studii in eodem oppido .... pertinere omnimodo dignoscantur.* Denique si quis dubitet de istâ exemptione Academiæ Lovaniensis, consulere potest ipsum D. *Gummarum*, qui eam propugnare etiam juramento obstringitur.

QUARTUM. Constat R. D. *Macarium Havermans* non esse subditum Illust. ac Reverend. D. *Archiëpiscopo*: est enim Ordinis Præmonstratensis Canonicus Regularis; quem Ordinem constat esse omninò exemptum. Si quis dubitet, consulat ipsum D. *Macarium*.

QUINTUM. Constat R. D. *Ægidium Gabrielis* non esse subditum jurisdictioni Illust. ac Reverend. D. *Archiëpiscopi*; est enim Religiosus Tertii Ordinis *S. Francisci* de pœnitentiâ,

tentiâ, vulgò *Beggardorum*, quos constat esse omninò exemptos; de quo si quis dubitet, consulat ipsum *D. Ægidium.*

SEXTUM. Constat, quod libellus *Status, Origo, &c.* sit merus recursus ad Sanctam Sedem, in causâ propriè Pontificiâ; & quidem unâ ex gravioribus, de quibus cap. *Majores* de Baptismo.

Quia totus libellus est informatio *Summi Pontificis*, & Supplicatio ad eundem in causâ doctrinali concernente materiam Fidei, ritum Sacramenti Pœnitentiæ institutum à Christo, & salutem animarum, quæ causa jam pridem per totum Belgium, & vicinas Provincias graves excitavit commotiones, & excitare pergit; quod est notorium. Constat denique libellum ipsum debito modo missum esse ad Sanctam Sedem.

Dices. Auctor libelli malè informat S. Sedem: quia dogmata *Scandalosa, & hæresim redolentia* concipit suis verbis, & affingit Laurentio Neesen, Gummaro Huyghens, Macario Havermans, & Ægidio Gabrielis. Hos deinceps appellabo *Quatuor Viros.*

Respondeo. Auctor libelli verbis suis subjungit verba *Quatuor Virorum* idem significantia, ut ipse judicat.

Si dixeris ipsum errare in hoc judicio, dico de hoc debere judicare S. Sedem, & hanc esse unam ex causis gravioribus necessario

refe-

referendis ad S. Sedem: quod sic ostendo.

Fatentur *Quatuor Viri*, ut constat ex Decreto Illust. ac Reverend. D. *Archiëpiscopi*, dogmata, ut concepta sunt in libello, esse *scandalosa*, & *hæresim redolentia.*

Atqui notorium est, quod per totum Belgium, & tractum Rhenanum pars multò major virorum Doctrinâ Theologicâ excellentium judicet, dogmata illa bene esse concepta, & conformiter ad verba *Quatuor Virorum*.

Notorium est item, quod libri *Quatuor Virorum* in his provinciis magnam excitarint commotionem, & excitare pergant, ob suspicionem, vel opinionem illorum dogmatum.

Ex his concluditur, quod judicium, an *Quatuor Viri* docuerunt illa dogmata, versetur in causâ unâ ex gravioribus, ad *Summum Pontificem* necessariò referendis: est enim reverà judicium, an *Quatuor Viri* docuerint *dogmata scandalosa*, & *hæresim redolentia.* Sive an doctrina contenta, & expressa in libris *Quatuor Virorum* sit *scandalosa & hæresim redolens*, ob quorum librorum doctrinam gravis exorta est commotio per magnam partem Ecclesiæ.

Septimum. Constat per decretum Illust. & Reverend. D. *Archiëpiscopi* processum esse ad sententiam provisionalem inhibitoriam

riam ulterioris d. ſtractionis libelli *Status, Origo, &c.* ex merâ aſſertione *Quatuor Virorum* dicentium, per eundem libellum graviter famæ, & honori ſuo detrahi publicè cum ſcandalo publico, atque ex petitione ipſorum rogantium, ut libelli evulgatio ulterior prohiberetur.

Hoc verò certum eſt ex ipſo Decreto, ſi attendas ad univerſum ejus motivum, quod continetur his verbis: *Cum pro parte RR. DD. Laurentii Neeſen. &c. Nobis expoſitum fuerit, &c. quod per eundem libellum graviter famæ, & honori exponentium detrahatur publicè, & cum ſcandalo publico: utpote quia dictus libellus*, UTI EXPONENTES ASSERUNT, *iis affingat varia dogmata ſcandaloſa, &c.* ET PETIERINT, *quatenus ipſum, ejuſq; evulgationem ulteriorem prohibere vellemus & dignaremur:* IDCIRCO *vos & veſtrûm ſingulos requirimus & committimus, &c. & ſine ejus præjudicio prædicti libelli publicationem, ulteriorem diſtractionem, & evulgationem inhibemus, &c.*

Ecce tota ratio movens ad proviſionem hæc eſt; *Exponentes aſſerunt: Exponentes petierunt.* His ſubditur ipſa proviſio, ſic incipiendo; *Idcirco, &c.*

His jactis fundamentis progredior ad demonſtrandam æquitatem Proteſtationis, & Exceptionis.

§. 2. De-

§. 2.

Demonstratur æquitas Protestationis, & Exceptionis.

PRIMÒ. Quia neque illi, qui citari jubentur coram Illust. ac Reverend. D. *Archiëpiscopo*, aut ejus Officiali, neque illi, qui se expurgare volunt, & quibus sese expurgantibus citati deberent opponere; si quid opponendum habeant, sunt Subditi Illust. ac Reverend. D. *Archiëpiscopo.*

Jubentur enim citari *Franciscus Simonis, Ludovicus Bourgeat, & quilibet alii sua interesse putantes.* Hi verò non sunt subditi, ut demonstratum est fundamento 1. & 2.

Rursus verò tres omninò ex *Quatuor Viris*, quibus sese expurgantibus jubentur opponere citati, si quid opponendum habeant, non sunt subditi Illust. ac Reverend D. *Archiëpiscopo.* Ut patet ex fundamento 3. 4. 5.

Atqui per se patet, æquissimè recusari judicem à citatis, si neque citati sint subditi Judici, neque subditi sint iis, quibus opponere jubentur citati.

Neque dicas, illos *tres viros* voluntariè se submittere. Illa enim submissio fieri non potest sine consensu partis utriusque, quod est certum

certum apud omnes, & tractatur in *l. 18. ff. de Iurisdict. l. pen. Cod. de peccatis.*

Dices saltem *Laurentius Neesen* est subditus Illust. ac Rev. *D. Archiepiscopo.*

Nihil hoc refert. Intereà enim citari jubentur externi, ut opponantur non subditis, & quidem tribus. Hoc est iniquum, & causa sufficiens recusationis. Neque lex ulla, aut Canon remedium præscribens adversus diffamantes, affertur, unde justificari possit vel in speciem hujusmodi citatio.

SECUNDÒ. Quia Illust. ac Rev. *D. Archiepiscopus* molitur ad se trahere causam Pontificiam, & jam re ipsâ delatam ad *Summum Pontificem.*

Quia causam esse Pontificiam, & re ipsâ delatam ad *Summum Pontificem* constat ex fundamento 6.

Porrò nihil usitatius est in utroque jure, quàm quod in materiâ juris recurratur ad *Imperatorem*, & *Summum Pontificem.* Testantur id omnes pænè leges Codicis, & Libri quinque Decretalium *Gregorii IX.* qui ferè sunt Responsa Pontificum super Jurisconsultationibus delatis non tantùm ab Episcopis, sed etiam à privatis.

Causam autem præsentem versari in materiâ Juris, patet; quia est causa doctrinalis concernens materiam fidei, ritum Sacramenti Pœnitentiæ institutum à Christo, atque inde

inde pendentem salutem animarum, ut dictum est ad fundamentum 6.

Dices Illust. ac Reverend. D. *Archiepiscopus* solùm ad se trahit causam civilem, in quâ disceptatur, an illis *Quatuor Viris* facta sit injuria, affingendo ipsis dogmata *scandalosa*, & *hæresim redolentia*. Quod confirmatur ex eo:

Quia citari jubet citandos sub disjunctione, vel coram se, vel coram suo Officiali Metropolitico, ad quem non potest spectare judicium in causâ fidei.

R. Impossibile est decidi causam illam civilem, nisi decidatur causa doctrinalis concernens materiam fidei; quod sic ostenditur.

Quia duobus modis posset *Quatuor Viris* facta esse injuria. Primò, quod verba, quæ ex ipsorum libris ait se referre *Franciscus Simonis*, non haberentur in ipsorum libris. Secundò, quod verba illa, ut contenta in ipsorum libris, non habeant sensum illorum dogmatum, quæ *Quatuor Viri* aiunt esse *scandalosa*, & *hæresim redolentia*. Primum versatur in quæstione facti: Secundum in quæstione juris.

Primum causari non possunt *Quatuor Viri* sine palpabili cavillatione, aut malignatione.

Negabitne *Laurentius Neesen*, se habere hæc Tract. 6. q. 2. dub. 3. *Patet neminem*

ex solo pœnæ timore peccatum aliquod sic posse effugere, ut non incidat in aliud? Negabitne se habere hæc; *Dices. Si dolor ortus ex timore gehennæ habeat conjunctam voluntatem peccandi, monendi erunt homines, ne ex hoc motivo peccata sua detestentur: malè quoque facient Concionatores hæc proponentes. Respondeo concedendo totum, intelligendo, videlicet, ut ante, ex dolore orto ex solo metu?*

Negabitne *Gummarus Huyghens* se habere hæc Method. p. 67. *Confessiones, & Communiones, quæ durante consuetudine recidendi peractæ fuerunt, plerumque tamquam sacrilegia confiteri oportet?* Dicetne sibi affiĉta verba, cùm dixit *Franciscus Simonis* ipsum docere in Apologia §. 10. p. 69. differendam absolutionem pœnitenti; ut *vitia contrariis virtutum actibus interea expellat, ac pravis suis inclinationibus medeatur*, &c? Negabitne hæc esse sua verba Method. p. 200. *Consectaneum hinc videtur, quòd illè, qui vel semel peccavit mortaliter peccato saltem externo, & graviori, non poterit absolvi primâ vice, quâ Confessarium absolvendus accedit, &c. Responsi loco sit, quod pœnitens, priusquam Confessarium petiturus absolutionem accedat, potest suâ sponte egisse ea omnia, quæ Confessarius absolutionem dilaturus præmittenda absolutioni judicaret; ac proinde eo eventû absolutio huic pœnitenti ne primâ quidem vice differenda fuerit.* Addiditne aliquid huic

res-

responsioni, quod *Franciscus Simonis* negavit; nisi quod monendum sæpè in Concionibus esse populum dixerit, ut ad Confessionem se præpararet variis pœnitentiæ operibus?

Negabitne *Macarius Havermans*, hæc esse sua Tract. 2. c. 6. §. 3. num. 64. *Cum quadam ex propositionibus ibidem proscriptis in rigore sint vera, & ut aiunt Pontifices in illâ Bullâ* (Pii V. & Gregorii XIII. contra art. Baian.) *nonnullæ aliquo pacto sustineri possent in rigore, & proprio verborum sensu ab authoribus intento?*

Dicetne *Ægidus Gabriëlis*, afficta sibi esse verba, cum dixit *Franciscus Simonis* illum docere Mor. Christ. part. 2. §. 70. nullam esse veram virtutem, nisi *operantem propter solum Deum ex puro Dei amore, qui est amor Caritatis attollens hominem supra seipsum, & soli Deo uniens, id est unum spiritum cum Deo faciens?* Negabitne hæc esse sua verba ibid. §. 38. *Nisi enim per opera pœnitentiæ Sacerdoti constet de interiori Contritione pœnitentis, quam in ipso operatur Deus, & per quam externis operibus indicat, eum se recipere in gratiam, non erit vera absolutio Sacerdotis?*

Omitto cætera; quia non est credibile, quod *Quatuor Viri* questi sint de primo; seu verba non sua sibi esse afficta: de quo est quæstio facti. Questi sunt igitur de secundo, seu

verba

verba illa, ut contenta in suis libris, non habere sensum dogmatum, quæ vocant *scandalosa, & hæresim redolentia*, quem sensum illis tribuit *Franciscus Simonis*.

Hanc verò quæstionem dico non posse decidi, nisi decidatur causa doctrinalis concernens materiam fidei.

Quia non potest judicari, verba illa *Quatuor Virorum*, quæ allegat *Franciscus Simonis*, continere, vel non continere sensum dogmatum *scandalosorum, & hæresim redolentium*; nisi judicetur, an doctrina *Quatuor Virorum* sit, vel non sit *scandalosa, & hæresim redolens*; quod est manifestum. Hanc autem esse decisionem causæ doctrinalis concernentis materiam fidei, est non minus manifestum. Fortasse tamen aliquid damnabilis argutationis hic invenirent, qui sunt contumaces contra Bullam Alexandri VII. quæ incipit *Ad Sacram*. quod ego à *Quatuor Viris* non expecto.

TERTIÒ. Quia Illust. ac Reverend. D. *Archiepiscopus* molitur ad se trahere causam unam ex gravioribus, & necessariò deferendam ad *Summum Pontificem* ex cap. *Majores* de Baptismo, jamque reipsâ eò delatam.

Hæc ratio intelligitur ex jam dictis, & ex fundamento 6. causa enim præsens concernit materiam fidei, ritum divinum Sacramenti Pœnitentiæ, & salutem animarum, eademque gravem excitavit commotionem per

mag-

magnam partem Ecclesiæ.

Non immeritò similes causæ deferendæ sunt ad *Summum Pontificem.* Quoniam enim verba *Quatuor Virorum*, quæ allegavit *Franciscus Simonis*, gravem excitarunt commotionem per magnam partem Ecclesiæ ob suspicionem, vel opinionem illorum dogmatum, quæ *Quatuor Viri* fatentur esse *scandalosa, & hæresim redolentia*, demus, quod Illust. ac Reverend. D. *Archiëpiscopus* decreto aliquo declaret, verba, & libros *Quatuor Virorum* esse immunes ab illis dogmatibus *scandalosis, & hæresim redolentibus*; sed continere sanam doctrinam; adeòque injuriam illis esse factam à *Francisco Simonis*: certè æquè facile poterit contingere, ut aliquis alius Episcopus, seu Archiëpiscopus, ipse E. C. Eminentissimus *Archiëpiscopus, & Elector* Moguntinus, vel Coloniensis, aliquo suo decreto declaret, verba, & libros *Quatuor Virorum* continere illa dogmata *scandalosa, & hæresim redolentia*; adeòque non esse illis factam injuriam à *Francisco Simonis.* Et sic facilè posset contingere, ut prodirent decreta Archiëpiscopalia pugnantia in materiâ concernente fidem, neque enim Illust. ac Reverend. D. *Archiëpiscopus* Mechliniensis aut Eminentiss. D. *Archiepiscopus & Elector* Moguntinus, aut Coloniensis, sunt infallibiles in suis decretis. Et constat, plurimos viros doctos per Belgiū,

&

& Tractum Rhenanum, judicare *Franciscum Simonis* nihil affinxisse *Quatuor Viris*, etsi fortasse quidam contrarium judicent.

Demus autem istud contingere. Ecce quàm fœda turbatio in Ecclesiâ. Ibi nova lis orietur, quod decretum sit majoris auctoritatis, Mechliniense, an Moguntinum, aut Coloniense. Ex his apparet multò consultius esse, ut Præsules inferiores *Romano Pontifice*, non sibi sumant decisionem talis causæ, ipsámque esse unam ex gravioribus necessariò deferendis ad S. Sedem juxta dictum cap. *Majores.*

QUARTÒ. Quia (quod salvo honore & respectu erga tantum Præsulem dictum sit) Illust. ad Rev. *D. Archiepiscopus* in causâ hâc suspectum se fecit præcipitantiæ, distractionem sæpè dicti libelli inhibendò per provisionem ad solam assertionem, & petitionem *Quatuor Virorum*, ut patet ex fundamento 7.

Debuisse enim isti provisioni præmitti cognitionem, omninò habetur ex *l. 5. Cod. Comminat. epist.* &c. *l. 2. ibid. 9. §. 2. ff. de offic. proconſ. & aliis multis.*

Atque hæc procedunt universaliter de quolibet arresto, & executione: *Gaill de arrest. cap. 11. num. 30. Ad validitatem arrestorum duo requiruntur: primò, quod facta sint ob justam causam. Secundò, quod de illâ cognitum sit.*

Re-

Rebuff. *ad l. 9. ff. de offic. proconf. Iudex non poteſt procedere ad aliquam executionem ſine cauſa cognitione.*

Et quamquam in caſu neceſſitatis, v. g. cùm debitor parat fugam damno irreparabili creditoris, unà cum citatione procedatur ad executionem, ſeu arreſtum, præcedere tamen etiam tunc oportet aliqualem cauſæ cognitionem: quâ de re *in cap. 16. de Iure ſiſtendi* ita ſcribit *Peckius* poſt alios: *Inter poſtulandum aliqualem fidem facere oportet Iudici de debito, vel per oſtenſionem inſtrumenti obligationis, ut cenſuit Barbatius conſil. 9. lib. 2. vel per teſtes, ſi forte Syngrapha ad manum non adſit; vel denique aliquâ aliâ legitimâ probatione, per quam Iudex aliquo modo credere poteſt; verum eſſe, quod aſſeritur.* Chriſtineus *Deciſ. Belgic. vol. 1. Deciſ. 258. n. 8. Cùm Iudex non debeat facilem præbere aurem creditoribus petentibus incarcerationem debitoris, ipſius erit arbitrari, an ſuſpicio de fuga ſufficienter probata ſit, præſertim, anne judici debitè fidem fecerit.* Hæc Juriſconſultis ſunt notiſſima.

Non debuiſſet ergo ſufficere Illuſt. ac Rev. D. *Archiëpiſcopo* ad inhibendam diſtractionem libelli per proviſionem, quod *Quatuor Viri* aſſererent, ſibi per illum *affingi dogmata ſcandaloſa, & hæreſim redolentia*, & peterent prohiberi ulteriorem evulgationem libelli; ſed illius criminis probatio aliqualis præmittenda

erat;

erat; quod non fuit factum, ut constat ex fundamento 7.

QUINTÒ. Quia (salvo rursus honore, & respectu ut supra) Illust. ac Rever. *D. Archiepiscopus* decreto suo suspectum se fecit animi non satis indifferentis ad utramque partem.

Quippe decreto suo notabiliter gravavit unam partem præ alterâ; per provisionem scilicet inhibendo distractionem libelli *Francisci Simonis*, nihil verò statuendo contra libros *Quatuor Virorum*, quorum distractio per provisionem inhiberi poterat ad minimum æquè magno jure, quod sic ostenditur.

Quia Illust. ac Rever. *D. Archiepiscopus*, postquam asseruissent *Quatuor Viri* sibi affingi *dogmata scandalosa, & hæresim redolentia*, pro singulari suâ prudentiâ suspendit judicium de hoc puncto, necdum auditis probationibus pro, & contra. Interim stante hoc dubio, quia periculum erat, ne ulterior distractio graviter noceret famæ *Quatuor Virorum*, distractionem libelli inhibuit per provisionem, *sine ejus præjudicio*, ut loquitur decretum.

Atqui similiter stante hoc dubio, an dogmata illa *Quatuor Viris* affingerentur per injuriam, an meritò tribuerentur, periculum erat, ne distractio librorum, quos illi ediderunt, graviter noceret, non jam famæ

quatuor

quatuor hominum; sed saluti animarum per totum Belgium, & alias Provincias: sunt enim dogmata *scandalosa, & hæresim redolentia*, ut Illust. ac Rever. D. *Archiepiscopo* exposuerunt ipsi *Quatuor Viri*; & quidem in materiâ Sacramenti Pœnitentiæ tam utilis, & necessarii ad salutem. Ergo majori jure per provisionem inhibenda erat distractio illorum librorum.

Dices. *Quatuor Viri* Illust. ac Rever. *D. Archiepiscopo* asseruerunt, libellum *Status, Origo*, &c. famæ suæ nocere, petierunt illius distractionem prohiberi. Pars contraria nihil asseruit; de libris *Quatuor Virorum*; nihil petiit.

Respondeo. Nuda assertio, & petitio *Quatuor Virorum* non debebat movere Illust. ac Rever. *D. Archiepiscopum*, ut mox ostendetur. Quia tamen assertio illa fecit, ut Illust. ac Rever. D. *Archiepiscopus* adhuc dubitans, incognitâ causâ, periculum apprehenderet, ne *Quatuor Viris* noceret distractio libelli: debuisset eadem assertio facere, ut in illâ dubitatione periculum apprehenderet, ne libri *Quatuor Virorum* graviter nocerent saluti animarum; &c. si illud videbatur satis ad prohibendam distractionem libelli, debebat & hoc videri satis ad prohibendam distractionem librorum.

Accedit, quod liber *Ægidii Gabrielis* sit evi-

denter injuriosus, non jam quatuor hominibus, sed Scholis universis in Ecclesiâ æstimatissimis, quarum opiniones non paucas, easque receptissimas refert ad *Moralem Diabolicam*.

Imò injuriosus est idem liber *Alexandro VII. Pontifici Romano*, qui die 5. Maii 1667. Decretum edidit, quo vetuit sub pœnâ excommunicationis latæ sententiæ alicujus Theologicæ Censuræ, alteriusve injuriæ, aut contumeliæ notâ taxare communem doctrinam de attritione ex metu gehennæ conceptâ. Hoc decreto non obstante *Ægidius Gabriëlis* Moral. Christ. p. 2. §. 10. doctrinam illam de Attritione, non dubitavit vocare *perniciosam, & maximè Diabolicam*.

An, & quas Censuras vel injurias contineant reliqui libri *Quatuor Virorum*, examinandum relinquo Theologis. Ego satis Theologiæ habebam, ut intelligerem librum *Ægidii Gabriëlis* esse injuriosum in plurimos Theologos, ipsumque *Pontificem Romanum*.

Hic obiter mirari lubet, quid moverit *Ægidium Gabriëlis*, simulque *Gummarum Huyghens*, ad expostulandum de *Francisco Simonis* potissimum. Quid dogmatum *scandalosorum, & hæresim redolentium* hic tribuit ipsis, quod non ante ipsis tribuerat insignis ille Theologiæ Professor, ex cujus Dictatis Scholasticis excerpta nuper prodiit *Praxis Solida*

Remis-

Remittendi & Retinendi peccata? non solùm illis tribuit Auctor Praxeos eadem ferè omnia; sed & plura tribuit, & disputatione solidissimâ enervat, frangit, conterit. Subsequitur *Franciscus Simonis*, vix quidquam sciens Disputationis Theologicę, sed humiles preces repræsentans S. Sedi, ut doceatur, an liceat tenere ista dogmata: & ecce *Quatuor Viri*, omissâ *Praxi Solidâ*, ejusque Auctore, Theologo acuto, & Disputatore acerrimo, convertunt se in *Franciscum Simonis* Licentiatum minimè malum, &, ac si ipsi junctis viribus parùm graves essent, etiam auctoritate Archiëpiscopali tentant abuti, ut incumbant graviùs, & miserum opprimant. Hoccine est generosum, aut æquum? sed hæc pertransennam.

Ex dictis puto liquere Illust. ac Rever. D. Archiëpiscopum notabiliter gravasse unam partem præ altera. Hanc verò esse sufficientem causam recusandi Judicem rectè tradit Maranta *de ordine judiciorum p. 6.* clausulâ. *Et quandoque appellatur. n.* 43. citans primarios Jurisconsultos, *Abbatem* & *Philippum Francum.*

Sextò. Quia notorium est, quod Illust. ac Rever. D. *Archiëpiscopus* in negotiis Episcopalibus soleat uti consilio illorum Virorum, qui favent parti, & doctrinæ *Quatuor Virorum.* Quin imò cōstat famâ publicâ, quod multùm

utatur consilio *Laurentii Neesen*, & *Ægidii Gabriëlis*. De *Gummaro Huyghens* idem creditur. Laudanda est prudentia Illust. ac Reverend. D. *Archiëpiscopi* utentis consiliis Theologorum in sua gubernatione: sed & prudenter *Franciscus Simonis*, & cæteri habentes interesse, recusant Judicem assuetum uti consiliis talium Theologorum.

SEPTIMÒ. Quia Illust. ac Rever. *D. Archiëpiscopus* in suo Decreto nimis brevem terminum præscripsit ad comparendum, intra tres scilicet septimanas à citatione.

Plerique omnes, quorum interest, & qui citari jubentur, habitant Moguntiæ, ut patet ex fundamento 1. & 2. consideretur itaque tempus, quo est opus, ut se parent ad opponendum *Quatuor Viris* sese expurgaturis, qui præsumuntur esse docti Theologi; ubi præcipuè laborandum erit *Ludovico Bourgeat* Typographo, qui verosimiliter non est magnus Theologus. Posteà consideretur tempus, quo indigent, ut ordinent sua negotia, & familiam, prout par est cogitantibus iter, & longam à domo absentiam; deinde tempus, quo indigent, ut parent necessaria ad iter; salvum cõductum, non unum, sed plures pro viis tam periculosis, tempore tam multiplicis belli, &c. denique tempus, quo indigent ad conficiendum iter Moguntiâ Bruxellas. Certè apparet latio-

rem terminum debuisse præscribi.

Porrò recusari posse Judicem, & appellari ab eodem, qui nimis brevem terminum præscribit ad comparendum, docet in terminis Gonzales *ad Reg.* 8. *Cancell, gl.* 9. *in annot. contra nullitates n.* 193. Salgado *de protect. reg. p.* 2. *c.* 1. *n.* 19. ubi plures in hanc rem citat Decisiones.

OCTAVÒ. Quia cum Illust. ac Reverend. D. *Archiëpiscopus* committat citationem sub disjunctione *Coram se vel suo Officiali*, causæ omnes allegatæ, & aliæ allegandæ, ubi opus fuerit, ob quas meritò recusatur Judex Illust. ac Reverend. *D. Archiëpiscopus*, vim quoque obtinent, ad recusandum ejus Officialem. Est enim apud Doctores recepta regula hæc; *Quando Iudex est suspectus, etiam est suspectus ejus Vicarius, etiamsi nulla alia sit causa contra ipsum.* Ita Maranta *de ordine judiciorum p.* 6. clausulâ *& quādoq; appellatur n.*48. sic & judicatum refert Marta *tom.* 1. *Digestorum nouissimorum*, verbò *recusatio.cap.*4.

Ex his, & aliis causis, ubi opus erit, plenius explicandis, Citati declarant cum omni respectu, & honore erga Sacram Personam, se habere suspectum Illust. ac Reverend. D. Archiëpiscopum in causâ præsenti, sicut & ejus Vicarium, seu Officialem: adeòque recusant, & quatenus opus, appellant, seu in Supplicatione ad *Sanctissimum Dominum* persistunt.

Ulterius verò ab Illuſt. ac Rever. *D. Archiëpiſcopo* petunt, quatenùs caſſare dignetur, vel potius caſſum declaret Decretum ſuum, per proviſionem inhibens diſtractionem libelli *Status, Origo, &c.* in caſu verò negationis proteſtantur de injuriâ.

Denique humiliter orant Illuſt. ac Rever. *D. Archiëpiſcopum*, ut pro ſingulari ſuâ prudentiâ in negotio tanti momenti, in causâ concernente materiam fidei, & ſalutem animarum, in causâ unâ ex gravioribus, & denique neceſſariò referendâ, etiam relátâ ad Sedem Apoſtolicam: in causâ tangente honoré, & famam, non ſolùm Franciſci Simonis, & Ludovici Bourgeat, ſed omnium, quorum intereſt; hoc eſt Illuſtriſſ. ac Reverendiſſ. *D. Epiſcopi* Myſienſis: in cauſa Sacræ Facultatis Theologicæ Moguntinæ, quæ fama probitatis, & ſanæ doctrinæ procul dubio nihil cedit Mechlinienſis Diœceſis Theologis, & Doctoribus: in causâ tot S. Theologiæ Doctorum Moguntinorum, & Colonienſium, ipſiuſque Eminentiſſimi *D. Archiëpiſcopi, & Electoris* Moguntini, antequam ulterius procedat etiam, atque etiam videat, quàm indifferentes ad utramque partem viros adhibeat in conſilium.

Quæ omnia ſi fallerent eos, quorum intereſt, neque ægrè feret, neque mirabitur Illuſt. ac Reverendiſſ. *D. Archiëpiſcopus*, ſi

jure

jure ſuo utuntur viri tam multi, tam ſpectabiles dignitate, probitate, & doctrinâ, mediisque divino, & humano jure permiſſis resarcire conentur læſam ſibi famam, quam cenſent cum honore Eccleſiæ, & Fidei Catholicæ eſſe conjunctam in præſenti causâ, hanc perſuaſionem depoſituri ad nutum ſolius Sanctæ Sedis.

Res eſt periculoſa Antiſtitibus, unius ſenſus hominibus affixum eſſe. Reputare debent etiam alibi eſſe Theologiam, & Juriſprudentiam. Vidimus optimos Præſules in Eccleſia Dei, non ſatis hoc attendentes, didiciſſe tandem, verum eſſe factum in ſuis Conſiliariis, quod eſt in pſalmo, *Cogitaverunt conſilia, quæ non potuerunt ſtabilire.*

Alia omnia promittunt nota providentia, & circumſpectio; virtus, & probitas; ac denique innata nobilitas *Illuſtriſſimi, ac Reverendiſſimi Domini Archiëpiſcopi.*

Ita ſentio ſalvo melius ſentientis judicio

Locus † Sigilli.

I. BARTHOLOMÆUS, Apoſtolicus Iurium, Doctor & Conſiſtorii Moguntini, uti & Vicariatus Aſſeſſor.

CENSURA ORDINARII.

CUm antehac liber inſcriptus: *Status, Origo, & Scopus Reformationis hoc tempore attentatæ in Belgio circa adminiſtrationem, & uſum* SACRAMENTI POENITENTIÆ, *junctâ piorum ſupplicatione ad* CLEMENTEM DECIMUM *Pontificem Maximum per* FRANCISCUM SIMONIS *S. Theol. L.* Nobis ſeu Ordinario, & Supremo per Archidiœceſin Moguntinam Cenſori ab ipſo authore fuerit ſubjectus eum in finem, ut per eam liberè, & licitè divulgari poſſet: non tantùm in propriâ personâ ſingulari cum attentione illum perlegimus, ſed etiam

etiam almæ hujus Academiæ Sacræ Facultatis Theologicę Decano, & Professoribus discutiendum, & examinandum commisimus, quem cum unanimiter testarentur nihil ab Orthodoxâ Catholicâ Apostolicâ Romanâ Fide dissonum continere; in meo judicio, quod idem planè erat, fui tantò magis confirmatus ad illum approbandum; errores autem in eo dexterrimè revictos supprimēdum. Quod verò nonnulli hoc nomine authorem apud Reverendissimum ac Illustrissimum D. D. Archiëpiscopum Mechliniensem detulerint, quasi falsò ipsis erroneas illas sententias affricuerit; tantò minus moramur, & miramur, quia in eorum scriptis hujuscemodi propositiones ipsi hisce nostris oculis usurpavimus, quodque sciamus insuper

Omni

Omni Factioni molienti novitates cõgenitum esse, ut suos errores verborum involucris tegere conentur. Authorem contra, virum eminẽtis scientiæ; & integerrimæ conscientiæ, non dubitamus, omnia coram Supremo Judice Pontifice Maximo, ad quem ultima, & suprema hujus libelli Διάκρισις spectat, abunde præstiturum. Id quod ex Protestatione, & Exceptione, earumque æquitate demonstrata adversus supramemorati D. D. Archipræsulis Decretum nobis, seu ex ungue leonem, dignoscere licet. Unde quoque hanc ipsam protestationem in Thesi, & hypothesi à veri tramite in nullo deflectere, ac proinde hìc loci quoque imprimi & publicari posse censemus, contra prohibitiones autem quascumque

Apo-

Apoſtolicâ inferiores omni melio-
ri modo proteſtamur, & omnia
juris remedia reſervamus. Actum
Moguntiæ die 11. Martii Anno
1676.

A. G. VOLVSIVS
Epiſcopus Myſienſis.

Locus (†) Sigilli.

MC